

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac
Summa Potestate Rom. Pontificis**

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

14. De origine, & causa donationis Constantini Imperatoris factæ S.
Sylvestro Pontifici Maximo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

objectum est, tanquam falsum, & de
manu mendacium rejicimus, prout
mendacii convicti sunt in *Aurifod. nostra*
verb. Papa, & verb. Rom. Pontif.

CAP. XIV.

*De origine donationis Constantini
Imperatoris factæ Sylvestro
Pontif. Max.*

DE hac donatione Constantini Impe-
ratoris facta *S. Sylvestro* Pontifici
Maximo, (quam validam esse, nec à suc-
cessoribus revocandam diximus in *Au-
rifod. nostra iur. publ. verb. Patrimonium
S. Petri*) agit Imp. Justinian. in *Novell. 71
do non alienand. aut permut. reb. Eccles. c. 2*
Nos hic ex *Serm. Pomerii Edit. per Frat.
Pelbart. de Temesvar. serm. de S. Sylvestro*
Originem hujus donationis breviter pro-
fundanda Juris-Consultorum intentione
perstringemus. Mortuo igitur Melchiade
Papa, inquit text. *Sylvester* ab omni plebe
plurimum renitens est electus: persequen-
te autem Constantino Magno Christianos
Sylvester ab urbe secessit, & in quodam
monte

monte cum Clericis permanfit; ipfe verò
 Constantinus Imp. pro tyrannica perfecutione incidit in incurabilem lepram, cui
 cum nec Magorum, nec Medicorum agmina
 poffent fubvenire, ad confilium Pontificum
 idolorum adducta funt plusquam
 3000. puerorum, ut eos occidi faceret, & in
 eorum recenti, & calido fanguine Imperator
 balnearetur, & fic fanaretur. Egrediente
 ergò Imperatore ad locum balneorum,
 ecce matres illorum puerorum occurrerunt
 miserabiliter ululantes; tunc lachrymans
 Imperator dixit: Audite me Commilitones,
 & omnes populi, Romanum Imperium de fonte
 pietatis nafcitur, dans à principio legem,
 ut capitali fententia puniretur, quicumque
 in bello aliquem occidiffet infantem. Quanta
 erit ergò crudelitas, ut hæc nostris faciamus
 filiis, quod fieri prohibuimus alienis? Quid
 juvat Barbaros fuperaffe, fi vincamur à
 crudelitate? jam viciffie extraneas nationes,
 virtus eft bellantium, vincere autem vitia
 virtus eft morum, vincat ergò nos pietas,
 &c. Hæc & fimilia dum diceret, omnis populus
 acclamavit. Iuffit ergò matribus reddi
 pueros, & dona plurima, & vehicula præberi,

F ut

ut cum gaudio redirent, quæ cum fletu ad-
 venerant, & reversus est Imperator ad Pa-
 latium suum. Sequenti ergò eadem nocte
 Divi Petrus, & Paulus Apostoli apparue-
 runt eidem in somno dicentes: Quoniam
 exhorruisti sanguinem innocentum, misit
 nos Dominus JESUS - CHRISTUS dare ti-
 bi consilium recuperandæ sanitatis: *Syl-*
vestrum Episcopum accersi, qui apud mon-
 tem Siraptim latitat, tuas persecutiones
 fugiens, hic tibi piscinam ostendet, in qua
 tertio immerfus, ab omni lepra curaberis.
 Tu verò Christo hanc vicissitudinem red-
 das, ut Idolorum Tempia diruas, Christi
 restaures Ecclesias, & ejus deinceps cultor
 fias. Evigilans Constantinus confestim mi-
 lites misit ad *S. Sylvestrum* requirendum
 quos *Sylvester* videns putavit se ad marty-
 rium vocari, & Deo se recommendans, ac
 socios adhortans intrepidus accessit, qui
 cum ei præsentatus fuisset, assurgens dicit
 Imp. Bene te venisse gratulamur, & à *Syl-*
vestro resalutatus narravit ei per omni-
 ordinem visionis. Et quæsit, quinam es-
 sent isti duo dii, qui sibi apparuerant. *Syl-*
vester respondit, illos non esse deos, sed
 CHRISTI - JESU Apostolos. At *Con-*
stanti-

stantinus petiit eorum imagines, si haberet, afferri. Quas cum *Sylvester* iussisset per Cleros afferri, intuens Imperator exclamavit dicens: isti sunt tales, qui mihi apparuerunt. Tunc *Sylvester* sibi jejunium indixit, & carceres aperiri monuit: deque fide instruxit, & catechizavit. Cumque constituto die in aquam baptismatis descendisset, mirabilis splendor, & lux ei emicuit per dimidiam fermè horam, quæ omnium & mentes exterruit, & aspectus obtexit, sicque inde mundus exurgens *Constantinus* Christum se vidisse confessus est cum Sanctissima ejus Matre **MARIA**, ex qua carnem humanam assumpserat. Prima igitur solempni die Baptismatis sui legem dedit hanc, quod **CHRISTUS** verus Deus deberet coli ab urbe **ROMA**. Secunda die legem dedit, quod quicumque **CHRISTUM** blasphemaret, graviter puniretur. 3. Ut quicumque Christiano faceret injuriam, bonorum dimidio privaretur. 4. Ut Romanus Pontifex in toto terrarum orbe per omnes nationes caput, & Rex haberetur. 5. Ut ad Ecclesiam confugiennes rei quicumque defenderentur. 6. Ut Ecclesiam

clesiam intra muros civitatis alicujus nul-
 lus, nisi de consensu Episcopi ædificet.
 7. Ut ad ædificationem Ecclesiarum decima
 possessionum regalium tribuantur.
 Octava die ipse ad Ecclesiam S. Petri pro-
 cessit, diadema deposuit, in faciem proci-
 dit ad terram, & lachrymas tantas fundens
 ut insignia omnia vestis purpuræ perfundere-
 derentur, se culpabilem, & indignum in-
 troitu Ecclesiæ cum gemitu exclamavit.
 Quot ibi lachrymæ ab omni populo fusa
 sint, quis sufficit memorare? Tandem
 exuens chlamydem, & accipiens biden-
 tem, terram primus aperuit ad fundamen-
 ta Basilicæ construenda, & 12. cophinos in
 suis scapulis ad honorem 12. Apostolorum ex-
 portavit terra plenos. Postremò dum *Con-*
stantinus Imperialem Sedem, & authori-
 tatem Imperii nec non Palatium Latera-
 nense Romanæ urbis Episcopo, qui est ter-
 tius mundi caput, dimisisset, ipse *Constan-*
tinopolim recessit, & Orientalem Sedem
 assumpsit. Igitur *Constantinus Magnus*
 primus Imperator, Christiani nominis
 propagator, Imperii Orientalis conditor,
 bicipitis Aquilæ auctor, moritur An. *Chr-*
sti 337. 2. post S. Sylvestrum Anno ætatis 64.
 Imper

Imperii 31. postquam Ecclesiam Romanam ditasset. Non minorem humanitatem ostendit Justinianus I. Magnus Legumlator, qui obiit 565. & Carolus Magnus primus Germanorum Imper. Religiosorum protector obiit 840. Estque Leopold. I. in ordine 132. Romanorum Imperator. Sed, pro dolor, hoc imperium Orientale Anno 1420. cum 12. regnis, & plusquam 200. clarissimis civitatibus, capto Byzantio, ad immanem Christiani nominis juratum hostem Turcam transiisse, & Africam, Iberiam, Pannoniam mediam, Mysiam, Thraciam, Macedoniam, Illyriam, aliasque Orientis nobilissimas regiones Romanis ablatas barbarico nunc parere imperio, ac Christianos Reges, ac Principes licet potentissimos tanta inter se se divelli discordia, diffidentiaque, ut de Christi natali solo recuperando vix ulla spes affulgeat, quantumlibet, Sanctiss. D.N. Pontifex Max. *Alex. VII.* desudet, diximus in *Aurifod. nostra, in tract. de S. R. Imp. & Patrim. S. Petri*, pag. 1330. & *passim*. Occidentale verò imperium plena, & absoluta libertate per donationem Imperatorum cum urbibus, ac Provinciis Italiae

ad dominium Eccles. pertinere, quod vulgo *Patrimonium D. Petri* appellant, tradit Carol. Sigon. *de regno Ital. l. 4. fol. 100. 107. 166.* Et probat text. *in d. Nov. 7. de non alien. aut permut. reb. Eccl. c. 2.* Quid enim, ait Imp. prohibet, ne meliora det Ecclesiis, cui plurima dedit Deus habere, & multorum dominum esse, & facile dare, & maxime in Sanctiss. Ecclesiis, in quibus optima mensura est donatarum eis rerum immensitas, &c. Et infra: Utique cum nec multum differant ab alterutro Sacerdotium, & Imperium, & res Sacra à communibus, & publicis, quando omnia Sanctiss. Ecclesiis abundantia, & status ex Imperialibus munificentis, &c. Hoc notent adversarii, & vid. *leg. deprecat. 9. ff. ad l. Rhod. de iact. leg. cum multa, 7. Cod. de bon. qua lib l. perfecta, 4. C. de donat.* Illarum urbium, quæ ad Patrimonium D. Petri, seu, ut ait text. *in Novell. Constit. 9. ut etiam Rom. Eccles. princip. vers. Quod igitur. Ad venerandam Romanam Sedem Summi Apostoli Petri spectant, hodie sunt quamplurimæ in Italia & Francia, ut Roma, Bononia, Ferrara, Regium, Ravenna, Avenio, civitas Castelli, Marca Anconitana, Trebatia, Romandiola, Campania, & aliæ maritimæ Provincia; & non mari-*

timæ per universum imperium ex dona-
 tione Constantini acquisitum, licet per
 alios administratum. Nec dicant adversa-
 rii *Novellam* istam esse suspectam, quos re-
 futat Duaren. *lib. 1. de Sacr. Eccles. Minist.*
cap. 1. Nam reclamatur auctoritas omnium
 librorum, ut ait Rinel. Imò sic omnia ju-
 ra de mundo passim redderentur dubia, si
 cuilibet daretur quævis corrigendi, ac ne-
 gandi licentia; Cùm pientissimus Impe-
 rator *in dict. Novell.* In honorem vene-
 randæ Sedis Summi Apostoli Petri (*ut Eccle-
 sia Romana 100. annor. gauderet præscriptio-
 ne*) in æternum specialiter dedicaverit, atq;
 consecraverit, quod Romanis (apud quos
 etiam crucifixus est. Gothof. *in l. cunctos,*
C. de Sum. Trin. ibi: *Petrum Apostolum tra-
 didisse Romanis*) tradidisset, insinuasset, atq;
 prædicasset fidem Christianam, & Romæ
 Sedem fixisset. Unde Imp. Papale dilata-
 tum est. Cæterum in causa donationis non
 omnes æquè conveniunt, & donationem
 Protestantes suspectam esse dicunt, quod 12.
 ejus diversa instrumenta proferri posse ca-
 villantur *Auct. com. ad donat. Constant. ad
 Reg. Britan.* Alii namque Sedem Imperia-
 lem, alii Rom. urbem, alii Palatium Later.

alii dignitatem Regalem, alii totum imperium Occidentale, alii Italiam concessam, ac datam scribunt. Alii quoque, referente Eusebio, Constantinum Imp. totum imperium tribus filiis divisisse, ac Constantinum Occidentalium partium, Constantium Orientalium, & Constantem interjectarum, nempe Italiae, & Illyrici Principes fecisse: Ita enim, ait Crantzius, tribuunt nonnulli Constantino Magno donationem illam Italiae, & Germaniae, & nescio quarum Provinciarum Ecclesiae Romanae factam; de qua Bart. *in Praefat. ad ff. num. 14.* Cum multa contra hanc donationem disputasset, tandem *Videte, inquit, quod Nos sumus in terris Ecclesiae. Idcirco dico, quod illa donatio valet, ut patet ex c. Constantinus, dist. 96. & c. ego Ludovicus, dist. 63. & in Aurfod.*

Et licet cap. illud proficiscatur à Bibliothecario Pontificis, ut ait Platin. *in vit. Paschalis.* Non minorem tamen meretur fidem. teste Gratiano, cum capitulum illud à Sede Apostolica sit canonizatum. Quamvis, ut ait Volater. *lib. 3. Geograph.* De donatione Romae, aliarumque civitatum, ac Provinciarum Italicarum à Rege Pipino Pontifi-

Pontifici facta, & à Carolo Magno, ejus-
 que filio Ludovico Pio confirmata. Hanc
 Ludovici donationem paulò aliter recitet,
 quàm Gratianus, qui Calabriam, & Re-
 gnum Neapolitanum includit: Nam Euge-
 nio II. qui immediatè Paschali succeffe-
 rat, ipsoque adhuc Ludovico Imp. vivente,
 Lotharius I filius Ludovici in consortium
 imperii assumptus à patre Romæ ex com-
 missione Papæ politiam ordinavit, & Ma-
 gistratus instituit, ut sic Ludovicus, vel Ma-
 jores ipsius Romam imperii caput Ponti-
 fici donatam stabilirent. Nec dici potest,
 donationem Ludovici ipso jure fuisse nul-
 lam, quod regiones imperii, aut Romam
 caput alienare non potuisset, *l. bene à Zeno-
 ne, C. de quadr. prescript.* Quia non erant
 regiones ab imperio, sed à Ludovico, vel
 Majoribus ejus jure gladii, aut belli acquisi-
 tæ, quas alienare, sicut Constantinus impe-
 rium donare potuit Sylvestro: Quare?
 Quia Constantinus Imperatoris nomen re-
 cusavit, & Christo imperium resignavit,
 posteaquam per lavacrum regeneratio-
 nis à lepra mundatus esset. Unde patet,
 donationes esse validas, ac proinde tum
 prædictas Provincias, tum ipsum impe-
 rium

rium Occidentale ad Sedis Apostolicæ pertinere jurisdictionem Monarchicam, plura vide *in Aurifod. verb. Papa, & Patrim.*

C A P. XV.

De Regimine S. Pontificis tum per Leges, tum per Legatos. Et de auctoritate SS. Canonum.

Postquam Constantinus Imper. Occidentale Romanorum Imperium Sedis Apostolicæ, seu, potius dicamus, Deo ejusque Vicario consecrasset, simul, omnem regimen totius Imperii, omnemque administrationem ad eum translatum esse patet *ex dictis, & tract. de orig. & progress. S. R. Imp. in Aurifod. nostra, verb. orig. &c.* Quia verò Sanctiss. D. N. Rom. Pontifex per se immediatè tantam molem respicere nequivit, sed vel per Cæsarem, & Proceres, ut *infra sub tract. de Imp.* Vel per suos Principes Cardinales, & Legatos gubernacula fieri demandavit. Ideò de his videndum, & notandum est, summa Legatorum duo esse genera: Aut enim sunt Papales, aut Cæsarei. De his vid. *Rom. Imp. in Aurifod. iur. publ.* Legatorum Sedis